

Περικλής Κοροβέσης

Η κατανάλωση ως υποταγή

Η ιστορία της εξουσίας είναι και η ιστορία της υποταγής των ανθρώπων. Το ανθρώπινο είδος, όταν εγκατέλειψε την οικογένειά του και άφησε πίσω του τα ξαδέρφια του τους χιμπατζήδες, για να εξελιχθεί στον Homo Sapiens, μαζί με τον πολιτισμό που δημιούργησε, έχτισε παράλληλα και τη βαρβαρότητα. Εννοια άγνωστη στο ζωικό βασίλειο.

Οι άνθρωποι κάνουν πόλεμο μεταξύ τους. Ένας άνθρωπος μπορεί να έχει έναν άλλο άνθρωπο σκλάβο του. Μπορεί να τον εκμεταλλεύεται, να τον βασανίζει ή ακόμα να τον σφάζει σαν πρόβατο, δικαιώματα που αποκτά λόγω ιδιοκτησίας. Και η ιδιοκτησία είναι ιερή και προστατεύεται.

Ο καθένας την κάνει ό,τι θέλει. (Εκτός βέβαια από το να τη χάσει.) Ο άνθρωπος μπορεί να καταστρέψει το φυσικό του σπίτι, τον χώρο που γεννήθηκε και μεγάλωσε -και είναι εξαρτημένος από αυτόν-, τη χλωρίδα και την πανίδα του πλανήτη μας. Και ακόμα να δηλητηριάσει τον αέρα που αναπνέει. Όλα αυτά στα ζώα είναι άγνωστα.

Έχει επικρατήσει ο όρος ο «νόμος της ζούγκλας». Προφανώς είναι μια μεταφορά του νόμου της κοινωνίας των ανθρώπων στην άγρια ζωή, όπου επικρατεί πλήρης αρμονία. Και αν μας σοκάρει η εικόνα ενός ελαφιού που κατασπαράζεται από μια τίγρη, δεν μας σοκάρει καθόλου όταν τρώμε ένα φιλέτο ελαφιού με σος μαδέρα σε ένα ακριβό εστιατόριο που έχει μόνο κυνήγι.

Καμιά τίγρης δεν διαθέτει μια φάρμα για να εκτρέφει ελάφια και να τα τρώει κατά βούληση. Ο άνθρωπος το κάνει. Παραπάνω από τα μισά ψάρια που τρώει ο πλανήτης είναι από ιχθυοκαλλιέργειες και η κτηνοτροφία έχει πάρει τέτοιες διαστάσεις που το μεθάνιο που εκπέμπουν τα ζώα με τις πορδές τους κάνει μεγαλύτερη ζημιά στο περιβάλλον από ό,τι τα αυτοκίνητα. Και όλοι μας συντηρούμε αυτή την κατάσταση με την ιδιότητα του καταναλωτή.

Η εξουσία, αν τοποθετήσουμε την απαρχή της στη Νεολιθική Εποχή, δέκα - δώδεκα χιλιάδες χρόνια π.Χ. μέχρι τις μέρες μας, έχει βρει χιλιάδες τρόπους και μορφές για να επιβληθεί. Αλλά ο πυρήνας της είναι ίδιος.

Και αυτός είναι η εξαφάνιση της προσωπικότητας του ατόμου και στέρηση όλων των δικαιωμάτων του, με τον νόμο του σωστού και του πρέπει που συχνά ταυτίζεται με τη θέληση του Θεού. Από την απόλυτη μοναρχία, που εκπροσωπεί τον Θεό επί της Γης, μαζί με τους νομοθέτες του θεϊκού λόγου, την επίσημη εκκλησία (ασχέτου δόγματος), μέχρι τη σημερινή «Θρησκεία της Αγοράς», ο μηχανισμός είναι ο ίδιος.

Σήμερα βέβαια πολύ πιο επικίνδυνος, λόγω τεχνολογίας. Και από την ημέρα που γεννιόμαστε μέχρι την ημέρα που πεθαίνουμε, όλα πρέπει να γίνουν μέσα στην υπακοή και

τον νόμο. (Μέχρι πρόσφατα απαγορευόταν η καύση των νεκρών και η πολιτική κηδεία.) Το πρώτο πράγμα προς την ελευθερία είναι η ανυπακοή σ' αυτά που μας έχουν μάθει και που μας έχουν διαμορφώσει.

Αυτό συνεπάγεται ψυχολογική αλλαγή, που πάει χέρι χέρι με την πνευματική. Μια αλλαγή προσανατολισμού που θα μας φέρει σε επαφή με τους άλλους και εδώ σπάει η μοναξιά. Και μετά αρχίζει η πολιτική που θέλει να ξεφύγει από το σύστημα και να το ανατρέψει.

Το καπιταλιστικό σύστημα έχει τη δυνατότητα να αφομοιώσει τα πάντα. Εκτός βέβαια από την ανατροπή του. Είδαμε την τύχη των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Κράτη του πρώην σοσιαλιστικού μπλοκ έγιναν ημιφασιστικά. Και ο περίφημος σοβιετικός μαρξισμός έγινε σκοταδισμός και εξουσιαστική ιδεολογία.

Και το βλέπουμε αυτό καθαρά στον ΣΥΡΙΖΑ που ανανέωσε τον φθίνοντα δικομματισμό και σταθεροποίησε το σύστημα, νεκρώνοντας κάθε λαϊκή αντίδραση (προς το παρόν). Και για αυτό μπορεί κανείς να κάνει μια υπόθεση. Από τη μεταπολίτευση και μετά, αυτός ο λαός στράφηκε στον καταναλωτισμό θυσιάζοντας εθελοντικά τα δικαιώματά του. Τόσο στην ποιότητα ζωής όσο και στην πνευματική του καλλιέργεια και μόρφωση.

Η τηλεόραση έγινε ο πνευματικός του πατέρας στην αποβλάκωση. Και ο καταναλωτής δεν μπορεί να στραφεί εναντίον του συστήματος που τον εκτρέφει. Θέλει μόνο το προηγούμενο καταναλωτικό επίπεδο που έχασε.

Παρ' όλα αυτά ένας νέος διαφωτισμός υπάρχει που ακόμα δεν έχει βρει πολιτική έκφραση. Η αυτή που υπάρχει είναι περιθωριακή. Αλλά θέλει ψάξιμο. Ποιος τρέχει στα μικρά εξειδικευμένα βιβλιοπωλεία που κανείς μπορεί να ψωνίσει με κλειστά μάτια; Ή ποιος παρακολουθεί τους μικρούς εκδοτικούς οίκους που εκδίδουν πολύτιμα μη εμπορικά βιβλία; Ή για να γίνω κυνικός.

Πότε αγοράσαμε για τελευταία φορά βιβλίο ή ακόμα εφημερίδα; Υπάρχει μια εύκολη απάντηση-εξήγηση για όλα αυτά. Το διαδίκτυο τα έχει όλα και είναι και δωρεάν. Αλλά αυτό διαψεύδεται από τα έντυπα υψηλής ποιότητας που ακμάζουν χωρίς διαφήμιση, η οποία καταργεί την ανεξαρτησία ενός εντύπου. Αναφέρομαι στο γαλλικό περιοδικό «XXI» που εδώ και δέκα χρόνια όχι μονάχα επιζεί, αλλά έγινε και συγκρότημα. Βγάζει ένα ακόμα έντυπο με αποκλειστική ύλη τα φωτορεπορτάζ και μία εβδομαδιαία εφημερίδα.

Αλλά αυτά στη Γαλλία. Οσο υπάρχουν αναγνώστες, υπάρχει ελπίδα για ανεξάρτητη δημοσιογραφία. Κατά την άποψή μου, οι εφημερίδες χάνουν αναγνώστες, γιατί πια δεν τους εκπροσωπούν, δεν τους δίνουν γνώση και κρίση, αλλά υπηρετούν άλλα συμφέροντα και τους θέλουν σαν παθητικούς καταναλωτές. Προϊόντων ή κομμάτων. Δεν υπηρετούν την ανυπακοή, αλλά τον κομφορμισμό.

Πηγή: Εφημερίδα των Συντακτώ ν, 17.11.2018

Η κατανάλωση ως υποταγή

Κυριακή, 18 Νοέμβριος 2018 13:59 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 18 Νοέμβριος 2018 14:06

<http://www.efsyn.gr/arthro/i-katanalosi-os-ypotagi>